

Het Damespad Noord-Holland (ca 19 km)

We beginnen de Damespadwandeling bij het VVV op de Kleine Dam in De Rijk. Sla rechtsaf de Rechtestraat in. Je passeert links terras Oudejans. Als je bij de huisnummers 78 en 80 omhoog kijkt zie je houten dierfiguren. Nummer 40 was eens de woning van de dames Elisabeth Wolff en Agatha Deken. (1780-1781) Meer hierover vind je in het museum Betje Wolff.

Loop het straatje uit tot vlak voor de brug. Aan de linkerkant kun je heerlijk eten, maar daar is het nog te vroeg voor. Je gaat linksaf, het Oostdijkje op. Je passeert het haventje van de Rijk aan je rechterhand. De dijk voert recht op Schermerhorn aan. Het landschap kan niet Hollandser zijn. Veel grutto's en scholeksters in de lucht, en in het voorjaar lammetjes in de wei. In de winter zie je ook vaak voedselzoekende smienten en steltlopers.

Punt 1. Na een paar km zie je links een afslag met het bordje Kerkepad. Dit is de afslag voor de korte route (7 km). Volg verder de aanwijzingen van het Kerkepad.

Aangekomen bij Schermerhorn steek je de verkeersweg over en je loopt rechtdoor langs het Zuidje. Je passeert op Zuidje 11 het Kleinste Huisje van Schermerhorn.

Het kleinste huisje is het laatste tuindershuisje van Schermerhorn en is sinds 1992 een museumpje (alleen in het weekend geopend). Aan de muur in de keuken hangt een groot vel papier met de boekhouding van Aaltje Zomer, die van 1877-1880 in deze plaats vroedvrouw was. Het gevraagde bedrag voor de bevalling werd hierop genoteerd. De kraamvrouwen heten bij haar: “De vrouw van...” en dan volgt er een mannen naam. Sommige klanten bestempelde ze als “De bijslaap van...”. Een zekere Willem van Roel heeft zelfs twee bijslapen zwanger gemaakt.

Je loopt nu recht op de kerk van Schermerhorn af (1634) Laat je imponeren door de aanblik van een rij poldermolens uit 1635, waarvan één nu een museummolen is. Sla linksaf en loop door de lange dorpsweg, Westeinde geheten, tot je komt bij een bruggetje. Hier sla je linksaf, het Zwarte Dijkje op. Steek dezelfde verkeersweg van zo-even weer over en loop achter het bushokje naar beneden. Het water volgend loop je, langs een prachtig pad, op het dorp Groot-Schermer af. Onderweg passeer je de molen De Havik uit 1576. Deze bemaalde eens de polder. Vanaf deze dijk kun je heel goed het verschil zien tussen de jongere droogmakerijen Schermer en Beemster en de oude Eilandspolder. De sloten in de jongere polders zijn strakker en de boerderijen zijn niet als een lint langs de dijken gebouwd, maar liggen verspreid in het land.

Loop rechtdoor langs het Noordeinde (Koggenroute) Bij het gemeentehuis (1639) rechtsaf, de Kopdammerdijk op, richting Driehuizen (3 km).

Punt 2. Als je bij het gemeentehuis niet afslaat maar rechtdoor loopt over de Meerdijk bekort je de route met 3,5 km. Je slaat dan wel een prachtig gedeelte van de wandeling over.

In Driehuizen, genoemd naar het aantal huizen dat er in 1600 stond, sla je linksaf de Visweg in. (Let op: een héél klein bordje)

Dorstige dames kunnen eerst nog even doorlopen naar café De Vriendschap.

Volg de Visweg, passeer het huis aan het einde van de weg en ga over het houten bruggetje. Sla meteen rechtsaf. Houd bij de vork in de weg rechts aan. Ga rechtsaf de brug over. Je loopt nu de gemeente Graft binnen.

Punt 3. De wandelroute via het Kerkepad komt op dit punt uit. Je kunt besluiten de lus Driehuizen alsnog te bewandelen door hier niet linksaf maar rechtsaf te gaan (ri. Grootschermer) en de damespadwandeling op Punt 2 weer op te pakken.

Het Raadhuis van Graft dateert uit 1613. In de muur een gevelsteen met een bootje dat herinnert aan de walvisvaardertijd. Sla aan het einde van de weg linksaf richting De Rijp.

Terug in De Rijp kun je nog een klein ommetje maken door De Buurtjes. Bij de sigarenwinkel de Steenen Pijp naar rechts en voorbij het bruggetje naar links. "Hondenwagens stapvoets" staat er op enkele huizen in dit smalle straatje te lezen.

Rechtuit lopend bereik je het Raadhuis waar je gestart bent. Je bent nu vast toe aan een verfrissend drankje of een pittig hapje. Maar je kunt ook besluiten nog even uit te rusten in de kerkbanken van de Grote Kerk en genieten van de 23 schitterende gebrandschilderde ramen uit de 17e eeuw. Einde Damespad.

.....op een damespad wandel je nooit alleen.....

Extra:

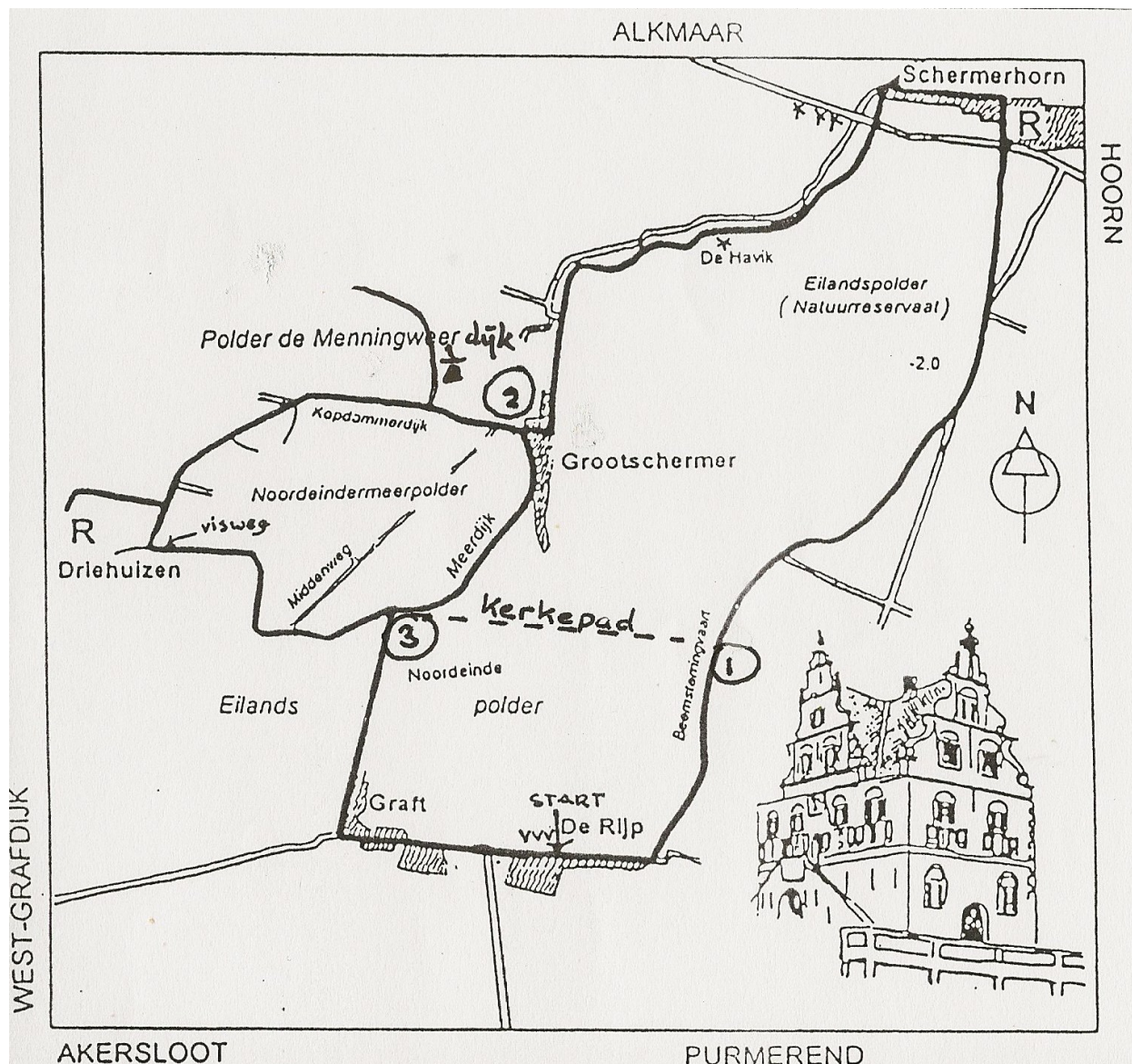
Galerie Le Pignon, Noordeinde 32, 1843 LL Grootshermer Telefoon 0299-674723

Galerie- en beeldentuin De Eilandspolder, Dorpsstraat 32, Graft/De Rijp 0299-671950

Beeldentuin Nic. Jonk, Haviksdijkje 5, 1843 JG Grootshermer Tel. 0299-671560

Museum Betje Wolff, Middenweg 178, 1462 HL Middenbeemster Tel. 0299-681968

Museum In 't Houten Huis Tuingracht 13, 1483 AP De Rijp. Tel. 0229- 671 286

Omdat de laatste controles van de diverse Damespaden lang geleden kunnen zijn, raden we je aan een goede wandelkaart bij de hand te hebben.

De 17 dames uit De Rijk

Bij de grote brand in 1654 waarbij 430 huizen en 100 pakhuizen is de as gelegd werden bleef de Grote Kerk (1529) gespaard, maar de gebrandschilderde ramen gingen verloren. In de periode van 1654 – 1657 werden ze hersteld. Eén raam werd door 17 dames uit De Rijk geschonken.

Elisabeth Wolff, schrijfster

In De Rijk beleefden de dames Elisabeth Wolff en Agatha Deken (1780-1781) hun innige vriendschap in een tijd dat het woord lesbisch nog niet was uitgevonden. Niet over hun vriendschap maar wel meer over het werk van de schrijfster Betje Wolff is te vinden in het naar haar vernoemde museum te Midden-Beemster.

Aaltje Zomer, vroedvrouw

Onderweg passeer je het Kleinste Huisje, dat als een piepklein museum is ingericht. Aan de muur hangt een groot vel papier met de boekhouding van Aaltje Zomer, die van 1877-1880 in deze plaats vroedvrouw was. Het gevraagde bedrag voor de bevalling werd hierop genoteerd. De kraamvrouwen heten bij haar: De vrouw van... en dan volgt er een mannen naam. Sommige klanten bestempelde ze als De bijslap van... Een zekere Hein Jonker maakte zelfs twee bijslapen zwanger.

Francien de Zeeuw (1922 – 2015), Eerste lid van de Marva

Francien was een Nederlands verzetsstrijder in WOII en de eerste vrouwelijke militair binnen de Nederlandse krijgsmacht. Ze stond bekend als eerste lid van de Marine Vrouwenafdeling (Marva) en om haar heldhaftige en risicovolle verzetsdaden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ze luisterde telefoonverkeer af en drong telefooncentrales binnen Later werkte De Zeeuw ook als smokkelaar voor het verzet. “Mijn moeder naaide allemaal zakken in mijn corselet en dan ging ik 2 keer in de week naar Amsterdam. Eerst nam ik alleen voedselbonnen mee, maar later kreeg ik ook revolvers.”

Marva: Toen er na de bevrijding van het zuiden van Nederland vraag kwam naar een marine vrouwenkorps wilde koningin Wilhelmina hier in eerste instantie niet in mee. Het moest uit de meisjes zelf komen. De dan 22-jarige Francien de Zeeuw stuurde een lijst met 12 handtekeningen van gemotiveerde jonge vrouwen die bij de marine in dienst wilden naar de koningin. Die was overtuigd en tekende op 31 oktober 1944 het Koninklijk Besluit tot oprichting van de Marva. De Zeeuw vertrok naar Engeland, waar zij de eerste Marva werd.

Ze is overleden in 2015 in haar woonplaats Middenbeemster.

Frieda Belinfante (1904 – 1995), Dirigente Het Kleine Orkest

Frieda Belinfante was de eerste vrouwelijke dirigent ter wereld en openlijk lesbisch. Als dochter van een Joodse pianist en niet Joodse moeder leerde zij al vroeg de cello bespelen. Tijdens de jaren twintig speelde zij als eerste celliste bij de Haarlemsche Orkest Vereeniging. In dezelfde periode woonde zij samen met haar vriendin, maar besloot in 1930 toch het huwelijk in te treden met de muzikant Johan Feltkamp. Het huwelijk hield maar tot 1936 stand.

Vanaf 1935 was Frieda Belinfante dirigent bij een kinderkoor, leidde een vrouwenkoor en het Sweelinck-orkest van de Gemeentelijke Universiteit in Amsterdam. In 1938 trad zij op met haar eigen orkest (Het Kleine Orkest) in het Concertgebouw te Amsterdam. Als muzikaal hoogtepunt won Frieda, als enige vrouwelijke deelnemer, een dirigentenconcours.

Het begin van WOII gooide roet in het eten. Zij hief haar orkest op uit vrees voor het lot van de Joodse muzikanten in haar orkest. Zelf trad ze als half-joodse wel op maar weigerde lid te worden van de Nederlandsche Kultuurkamer. Zij ging in het verzet, kleepte zich als man en was de drijvende kracht achter de aanslag op het bevolkingsregister te Amsterdam op 27 maart 1943. Zij kreeg hiervoor geen vermelding in het naslagwerk van Loe de Jong en werd nooit onderscheiden voor haar verzetswerk. Reden? Ze was openlijk homoseksueel en daar wilde men na de oorlog niets van weten.

Nergens meer welkom, maar vond Bobbie, haar grote liefde.

Na de oorlog kon Frieda in Nederland nergens terecht. Hoewel de AVRO haar de beste kandidaat vond om dirigent te worden werd het duidelijk dat zij als ongehuwde, openlijk lesbische vrouw, de functie niet zou krijgen.

Frieda emigreerde naar Los Angeles waar zij met groot succes een orkest leidde en zodoende de eerste vrouwelijke dirigent ter wereld werd. Haar succes zette echter kwaad bloed bij andere orkesten en toen haar orkest in 1962 opging in een ander orkest was er voor haar geen plaats meer als dirigent. Zijn leefde daarna van het lesgeven. Hierdoor ontmoette zij Bobbie Minkin, een dertig jaar jongere vrouw en getrouwd, met wie zij jarenlang een relatie had. Tot aan haar dood zou Bobbie voor haar zorgen.

Een schitterend vergeten leven

Voor wie meer wil weten over haar leven: Toni Boumans maakte in 1998 een documentaire over Frieda Belinfante en schreef het boek Een schitterend vergeten leven (2015). In 2017 kwam haar levensverhaal op de radio als hoorspel Geen noot is onschuldig.